

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA
(biudžetinės įstaigos kodas Juridinių asmenų registre 188735253)

2023 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2024 m. vasario d. Nr.
Vilnius

VADOVO PRANEŠIMAS

Žydrūnas Plytnikas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos
pirmininkas

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija) ikiteismine tvarka nagrinėja asmenų skundus (prašymus) dėl viešojo administravimo subjektų priimtų individualių administracinių aktų ar veiksmų (neveikimo) viešojo administravimo srityje. Vykdydama administracinių teisinių santykių pagrindu kilusių ginčų tęstinę nagrinėjimo funkciją, Komisija veikia kaip nepriklausoma ikiteisminė institucija, kurios įsiteisėję sprendimai yra privalomi ginčo šalims.

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo (toliau – IAGNTĮ) 4 straipsnio 5 dalimi, Lietuvos administracinių ginčų komisijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 817, 10 punktu, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Viešojo sektoriaus subjekto metinės veiklos ataskaitos, viešojo sektoriaus subjektų grupės metinės veiklos ataskaitos ir Vyriausybės veiklos ataskaitos rengimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 135, 2 ir 3 punktu, teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybei 2022 m. veiklos ataskaitą (informaciją apie veiklą) (toliau – Veiklos ataskaita).

Komisija 2023 metais gavo 1726 skundus dėl pareiškėjų teisių galimų pažeidimų. Vykdydama administracinių ginčų nagrinėjimo funkciją, Komisija priėmė 1762 sprendimus teisės aktų nustatytais terminais. Komisijos priimtų sprendimų ir skundų skaičius skiriasi, nes dalis skundų ir prašymų, gautų 2022 m. pabaigoje ir 2023 m. pabaigoje, buvo išnagrinėti atitinkamai 2023 m. ir 2024 m. Administraciniais teismams nebuvo apskūsti 1577 sprendimai arba 89,6 proc. visų Komisijos sprendimų. Ginčo šalys, nesutikdamos su 184 (arba 10,4 proc.) Komisijos sprendimais, kreipėsi į administracinį teismą.

Administraciniai teismai 2023 metais pasisakė dėl 179 Komisijos sprendimų pagrįstumo, iš jų 132 arba 74 proc. paliko nepakeistus. Tai rodo, kad didžioji dalis Komisijos sprendimų yra neskundžiami ir / arba teismų nepakeičiami.

Administracinių ginčų nagrinėjimo Komisijoje metu buvo kompetentingai ir operatyviai išspręsti kilę ginčai dėl viešojo administravimo subjektų priimtų sprendimų ar sprendimų nepriėmimo ir tuo prisidėta prie teisingumo sistemos įgyvendinimo, teismų darbo krūvio mažinimo. Taigi, Komisijos veikla buvo grindžiama vienu iš veiklos prioritetų – užtikrinti asmenims teisę objektyviai ir operatyviai spręsti administracinius ginčus ikiteismine tvarka.

Pažymėtina, kad 2023 m. buvo tretieji metai, kai ikiteisminiame administraciniame procese buvo galimybė vykdyti mediaciją, kurios metu ginčo šalys turėjo galimybę baigti ginčą sudariusios taikos sutartį. Komisija nuolat skatino ginčo šalis spręsti ginčus mediacijos būdu. Įvyko 12 tokių procesų, t. y. 2 daugiau negu 2022 m., kiti dar tęsiami.

Ataskaitiniais metais Komisija pradėjo skelbti įsiteisėjusius Komisijos sprendimus interneto svetainėje. Tai sudarė sąlygas visuomenei susipažinti su Komisijos nagrinėjamų administracinių ginčų praktika bei skatinti ikiteisminio ginčų nagrinėjimo plėtrą bei užtikrinti Komisijos veiklos viešumą, skaidrumą ir atvirumą.

Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72, 186 punkte ir 195.2 papunktyje numatyta tęsti teisinio reguliavimo peržiūrą plečiant ikiteisminį ginčų sprendimą ir skatinant mediaciją; siekiama užtikrinti, kad teisingumo sistema atlieptų visuomenės poreikius ir demokratinės valstybės principus; siekiama sumažinti teismams tenkančių bylų krūvius. Komisija savo tęstine veikla prisidėjo prie šios programos minėtų punktų įgyvendinimo.

Pažymėtina, kad pagal naują teisinį reglamentavimą, t. y. IAGNTĮ 5 straipsnio 1 dalį, kuri įsigaliojo 2024 m. sausio 1 d., Komisija privaloma ikiteismine tvarka pradėti nagrinėti skundus (prašymus) dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Agentūra) individualių administracinių aktų ir veiksmų (neveikimo) teisėtumo, taip pat dėl Agentūros vilkinimo atlikti jos kompetencijai priskirtus veiksmus. Todėl Komisija 2023 m. aktyviai rengėsi tokio pobūdžio ginčams nagrinėti, surengė mokymus ir konsultacijas neįgaliosioms vienijančioms organizacijoms bei kitiems suinteresuotiems asmenims.

Atsižvelgdama į visuomenės poreikius bei valstybės prioritetus dėl informacinių technologijų naudojimo plėtros, Komisija taip pat sudarė sąlygas naudojantis informacinių sistemų priemonėmis ginčus nagrinėti nuotoliniu būdu. Pažymėtina, kad visas skundo nagrinėjimo procesas (skundo ir dokumentų padavimas, bylos šalių dalyvavimas posėdyje, priimtų sprendimų ir kitų dokumentų siuntimas) užtikrintas elektroninių ryšių priemonėmis (nuotoliniu būdu).

Siekdama dalintis žiniomis ir praktine patirtimi administracinių ginčų nagrinėjimo ir mediacijos srityse, Komisija bendradarbiavo su mokslo ir mokymo institucijomis, Vyriausiuoju administraciniu teismu, Vilniaus apygardos administraciniu teismu, priėmė svečius iš Vengrijos

Szeged regioninio teismo. Komisijos nariai ir darbuotojai 2023 m. kovo mėn. dalyvavo mokslinėje-praktinėje konferencijoje „Administracinė teisė ir asmens duomenų apsauga“, kurią organizavo Mykolo Romerio universitetas kartu su partneriu Lietuvos administracinių ginčų komisija, dalyvauta renginyje „Mokslinės minties šventė 2023“. Komisijos pirmininko pavaduotoja 2023 m. birželio mėn. surengė seminarą Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos darbuotojams, o 2023 m. rugsėjo mėn. – Priežiūros institucijų asociacijai. Komisijos pirmininko pavaduotoja Panevėžio apygardos skyriuje dalyvavo Studijų kokybės vertinimo centro tarptautinės ekspertų grupės susitikime, kurio metu buvo atliekamas Teisės studijų programos ekspertinis tarptautinis vertinimas. Komisijos Panevėžio apygardos skyrius 2023 m. lapkričio mėn. organizavo tradiciniu tapusį renginį – Komisijos veikla buvo pristatyta Panevėžio Trečiojo amžiaus universiteto studentams ir Panevėžio nevyriausybinių organizacijų atstovams. Komisijos nariai ir darbuotojai surengė seminarus asmenų su negalia organizacijoms. Taip pat Komisijos nariai ir darbuotojai dalyvavo administracinių ginčų nagrinėjimo seminaruose, asmenų su negalia aptarnavimo ir kituose mokymuose, gilino žinias savarankiškai.

I SKYRIUS

STRATEGINIŲ IR VEIKLOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

Komisija, būdama strateginio valdymo sistemos dalyve, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo 3 straipsnio 17 dalies 3 punkte, 2023 m. įgyvendindama jai nustatytas funkcijas, vykdė tęstinę veiklą, kuria prisidėjo prie strateginių tikslų įgyvendinimo. Pagal Strateginio valdymo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 292 „Dėl strateginio valdymo metodikos patvirtinimo“, 12 priedo 13.30 papunktį Komisija priskiriama teisingumo valstybės veiklos sričiai.

Komisija savo veikla prisidėjo prie 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998, 8 strateginio tikslo „Didinti teisinės sistemos ir viešojo valdymo veiksmingumą“ ir 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos teisingumo sistemos plėtros programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. spalio 20 d. nutarimu Nr. 861, Nacionalinio pažangos plano 8.1 uždavinio „Didinti teisingumo sistemos efektyvumą ir veiksmingumą“ pasiekimo, nors tiesiogiai šio plano pažangos priemonių, projektų bei programos Komisija neįgyvendina.

Komisijos veiklos tikslas – užtikrinti asmens teisę į nepriklausomą, veiksmingą ir efektyvą ikiteisminį administracinių ginčų nagrinėjimą, prioritetą teikiant šalių sutaikinimui.

1 lentelė. Veiklos tikslo „Užtikrinti asmens teisę į nepriklausomą, veiksmingą ir efektyvų ikiteisminį administracinių ginčų nagrinėjimą, prioritetą teikiant šalių sutaikinimui“ poveikio rodikliai

Poveikio rodiklis (matavimo vienetai)	Pradinė poveikio rodiklio reikšmė (2021 m.)	Faktinės poveikio rodiklio reikšmės			Siektina poveikio rodiklio reikšmė (2023 m.)	Nacionaliniame pažangos plane nustatytos siektinos poveikio rodiklio reikšmės	
		2021 metai	2022 metai	2023 metai		2025 m.	2030 m.
1	2	3	4	5	6	7	8
13-001-11-01-01 Komisijos priimtų sprendimų patikimumas (neapskųstų sprendimų dalis nuo visų planuojamais metais priimtų skundžiamų sprendimų) (proc.)	86	86	89	89,6	86	Netaikoma	Netaikoma

Pažymėtina, kad pareiškėjai ir atsakovai 2023 metais teismui neteikė skundų dėl 1577 arba 89,6 proc. Komisijos sprendimų, todėl jie tapo įsiteisėjusiais ir privalomais vykdyti. Kitaip tariant, teismui skundžiami tik apie 10 proc. Komisijos sprendimų ir ši tendencija išlieka nuo 2022 m. Šie duomenys taip pat rodo, kad didžioji dalis skundų yra išsprendžiami Komisijoje ir jie nėra teikiami teismams. Pažymėtina, kad 2023 m. poveikio rodiklio reikšmė buvo pasiekta ir viršyta 4 proc. (89,6/86x100).

II SKYRIUS PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS

Komisija įgyvendina funkcijų vykdymo programą – Administracinių ginčų sprendimas išankstine ne teismo tvarka. Įgyvendinant šią programą siekiama sudaryti galimybes asmenims ginti pažeistas teises ir įstatymų saugomus interesus Komisijoje. Komisijoje asmenų skundai išsprendžiami operatyviai bei yra galimybė ginčą baigti šalių taikos sutartimi.

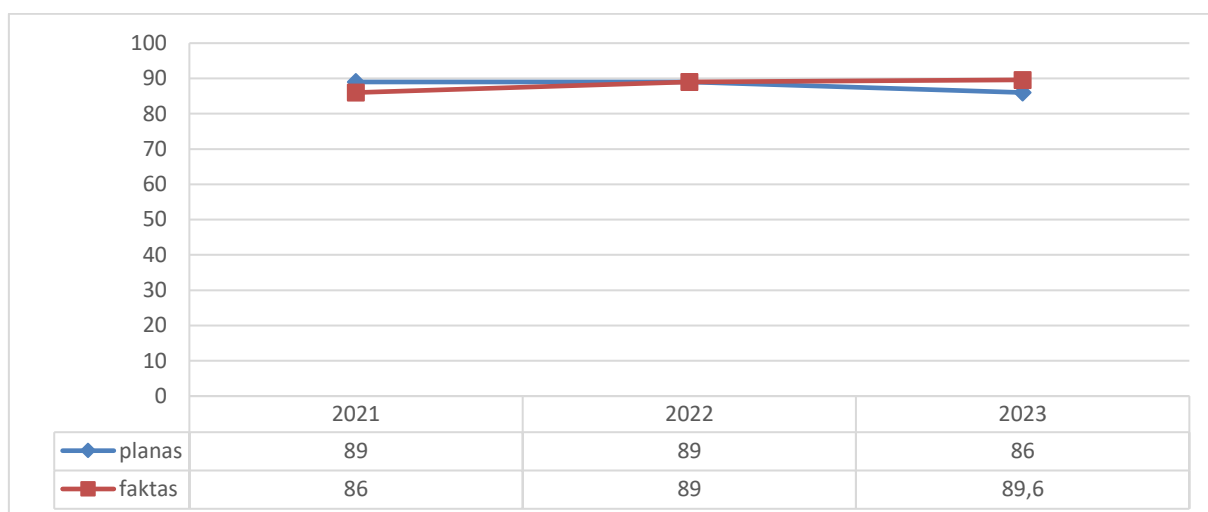
Komisijos valstybės veiklos srityje įgyvendinama programa, tęstinės veiklos uždaviniai, jų asignavimai ir kitos lėšos bei poveikio rodikliai yra pateikti 2 lentelėje.

2 lentelė. Valstybės veiklos srityse įgyvendinamos programos, pažangos ir tęstinės veiklos uždaviniai, jų asignavimai ir kitos lėšos bei poveikio rodikliai

Valstybės veiklos sritys, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio kodas	Valstybės veiklos sritys, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio pavadinimas	Asignavimai ir kitos lėšos (tūkst. Eur)				Poveikio rodiklių reikšmės						
		Planas (įskaitant patikslinimus)	Vykdymas	Plano įvykdymo proc.	Vykdymas nuo pažangos uždavinio įgyvendinimo pradžios	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė		Siektina poveikio rodiklio reikšmė	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė	Poveikio rodiklio pasiekimo proc.	Siektina poveikio rodiklio reikšmė	
		2023 metais	2023 metais	2023 metais		2021 metais	2022 metais	2023 metais	2023 metais	2023 metais	2025 m.	2030 m.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
13	Valstybės veiklos sritis Teisingumas	2115	2075	98,11	-							
13-001	Funkcijų vykdymo programa „Administracinių ginčų sprendimas išankstine ne teismo tvarka“	2115	2075	98,11	-							
13-001-11-01	Tęstinės veiklos uždavinys „Užtikrinti efektyvų ir veiksmingą ikiteisminį administracinių ginčų nagrinėjimą“	2115	2075	98,11								
E-13-001-11-01-01	Poveikio rodiklis – Komisijos priimtų sprendimų patikimumas (neapskustų sprendimų dalis nuo visų planuojamais metais priimtų skundžiamų sprendimų) (proc.)					86	89	86	89,6	104		
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas, iš viso		2115	2075	98,11	-							

iš jo:											
1.1. valstybės biudžeto lėšos	2115	2075	98,11	-							
1.2. bendrojo finansavimo lėšos	-	-	-	-							
1.3. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos	-	-	-	-							
1.4. pajamų įmokos ir kitos pajamos	-	-	-	-							
2. Kiti šaltiniai, išskyrus valstybės valdomų įmonių lėšas ir valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšas (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos, nurodant atskirus šaltinius)	-	-	-	-							
3. Valstybės valdomų įmonių lėšos	-	-	-	-							
4. Valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšos	-	-	-	-							
Iš viso 01 programai (1 +2 + 3+ 4)	2115	2075	98,11	-							

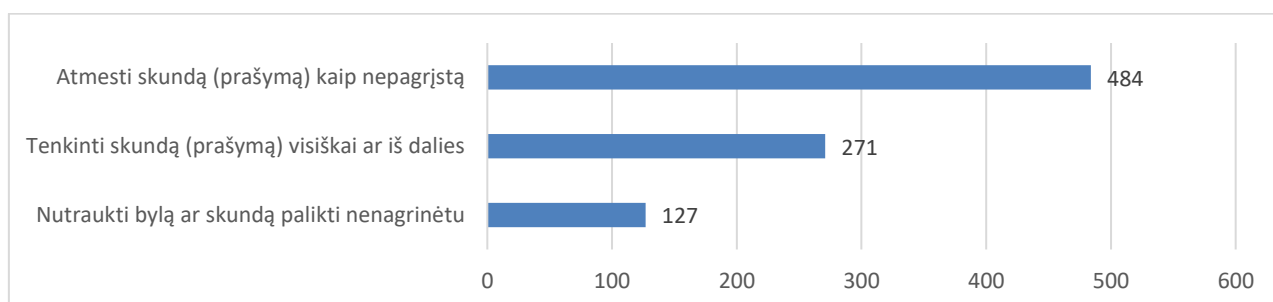
1 grafikas. Komisijos priimtų sprendimų patikimumas, proc.

Komisija 2023 metais priėmė 1762 sprendimus, iš kurių 882 sprendimai priimti išnagrinėjus skundą iš esmės ir 880 sprendimų priimta atsisakius priimti (ar iš dalies atsisakyti priimti) nagrinėti skundą kaip nepriskirtą Komisijos kompetencijai ar nepašalinus skundo trūkumų, praleidus terminą, ar jau išnagrinėjus ginčą. Išnagrinėjusi pareiškėjų skundus, Komisija 484 (55 proc. palyginus su 882 sprendimais) sprendimais vertino, jog skundai buvo nepagrįsti, todėl skundus atmetė, 271 sprendimais (31 proc.) skundus pripažino pagrįstais ar iš dalies pagrįstais, todėl juos tenkino visiškai ar iš dalies, kitais 127 (14 proc.) atvejais byla buvo nutraukta ar skundas paliktas nenagrinėtu.

Pažymėtina, kad Komisija ne visuomet gauna įstatymo reikalavimus atitinkančius pareiškėjų skundus, todėl informuoja pareiškėjus apie skundo trūkumus ir nustato terminą trūkumams pašalinti. Tokių sprendimų ataskaitiniais metais buvo 853. Be to, Komisija atsižvelgia ir į pagrįstus pareiškėjo ir atsakovo prašymus pratęsti skundo nagrinėjimo terminą, todėl 2023 m. buvo priimti 233 sprendimai pratęsti skundo nagrinėjimo terminą.

2 grafikas. Sprendimų rezultatai, vnt.

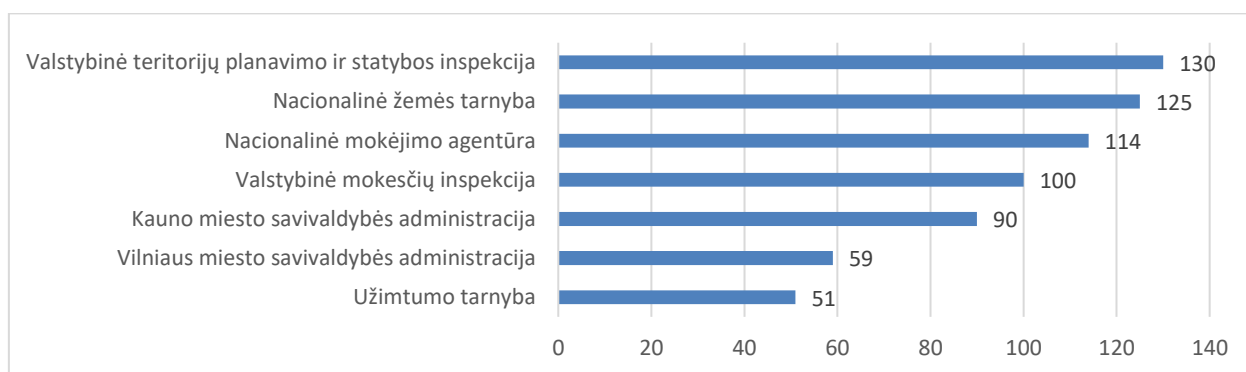
Kaip minėta, Komisija nagrinėja skundus dėl valstybės ir savivaldybių viešojo administravimo subjektų priimtų sprendimų ar jų nepriėmimo. Komisija 2023 metais gavo 1726 skundus dėl pareiškėjų

teisių galimų pažeidimų (2021 m. gauta 1674, 2022 m. – 1449 skundai). Skundų skaičiaus 277 padidėjimą 2023 m. lėmė tai, kad padidėjo skundų skaičius dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos, Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos sprendimų ir kitų institucijų.

Pagal 2023 m. gautų skundų duomenis matyti, kad daugiausiai skundų buvo dėl valstybinio administravimo subjektų (centrinių ir teritorinių) priimtų individualių administracinių aktų (veiksmų / neveikimo) teisėtumo – 1166 skundai (67,5 proc.), iš jų dėl centrinių valstybinio administravimo subjektų buvo gauta 912 skundų, dėl teritorinių valstybinio administravimo subjektų 254 skundai. Dėl savivaldybių administravimo subjektų gauta 476 skundai (27,5 proc.), dėl kitų subjektų – 84 skundai (5 proc.).

Daugiausiai skundų buvo pateikta dėl šių įstaigų sprendimų (neveikimo): Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos – 130 skundų (2022 m. – 43 skundai), Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos – 125 skundai (2022 m. – 104 skundai), Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos – 114 skundų (2022 m. – 83 skundai), Valstybinės mokesčių inspekcijos – 100 skundų (2022 m. – 93 skundai), Kauno miesto savivaldybės administracijos – 90 skundų (2022 m. – 87 skundai), Vilniaus miesto savivaldybės administracijos – 59 skundai (2022 m. – 64 skundai), Užimtumo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos – 51 skundas (2022 m. – 47 skundai).

3 grafikas. Skundai dėl viešojo administravimo subjektų, vnt.

Ataskaitiniais metais nemažai išnagrinėtų skundų buvo dėl viešojo administravimo subjektų sprendimų, kuriais buvo atsisakyta pateikti informaciją ar dokumentus, Komisija vertino viešojo administravimo subjektų priimtų sprendimų atitiktį teisės aktų reikalavimams.

Pavyzdžiui, ginčas kilo dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos atsakymo pagrįstumo. Pareiškėjas ginčijo atsakymą tuo aspektu, kad inspekcija neišsamiai išnagrinėjo prašyme nurodytas aplinkybes dėl sklypo šlaito slinkimo, nesiėmė veiksmų esamai situacijai patikrinti ir įvertinti. Komisija nustatė, kad inspekcija patikrinimo neatliko, o atsakyme rėmėsi anksčiau nustatytais faktais, kurie nesusiję su esamos situacijos vertinimu.

Atsižvelgusi į tai, Komisija pripažino inspekcijos atsakymą nepagrįstu faktiniais duomenimis ir nemotyvuotu, todėl panaikino.

Kitu atveju pareiškėjas skunde ginčijo Nacionalinės žemės tarnybos sprendimą atsisakyti pateikti prašomus dokumentus ir paaiškinimą. Komisija, išnagrinėjusi pareiškėjo skundą, nustatė, kad tarnyba neatliko veiksmų pagal jai priskirtą kompetenciją – rašte nepateikė atsakymų į pareiškėjo prašymus pateikti įvairaus pobūdžio dokumentus ir paaiškinimą, kaip to reikalauja įstatymuose apibrėžti išsamumo bei įstatymo viršenybės principai, Vyriausybės patvirtintų taisyklių nuostatos. Dėl to pripažinta, kad tarnyba nesilaikė šių teisės aktų reikalavimų.

Pareiškėjas prašė panaikinti Nacionalinės mokėjimo agentūros sprendimą, kuriuo buvo atmesta pareiškėjo paraiška dėl per mažai skirtų atrankos balų. Agentūra neskyrė balų pagal vieną atrankos kriterijų – vertino, kad pareiškėja nepagrindė maistinių žirnių ir maistinių pupelių produkcijos (daržininkystės veikla) pardavimo. Komisijai nebuvo aišku, kokiomis konkrečioms teisės normomis vadovavosi agentūra, sprendama, kad džiovintos ankštinės daržovės nėra priskiriamos prie daržininkystės sektoriaus. Taip pat nebuvo aišku, kokiomis konkrečiomis teisės aktų nuostatomis vadovaujantis pareiškėjo parduotos džiovintos ankštinės daržovės nėra priskiriamos prie maistinės produkcijos ir kuo remiantis atsakovė sprendė, kad pareiškėja pardavė nemaistinius žirnius ir nemaistines pupeles. Komisijos vertinimu, būtent agentūrai, kaip viešojo administravimo subjektui, kilo pareiga tinkamai ir aiškiai pagrįsti sprendimą. Padaryta išvada, kad skundžiamas sprendimas yra neaiškus, neatitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalies reikalavimų, todėl sprendimas panaikintas.

Pareiškėjas ginčijo Valstybinės mokesčių inspekcijos sprendimą negrąžinti dalies inspekcijos nepagrįstai išieškotos sumos. Inspekcija sutiko, kad pareiškėjo kaip subsidijos ar parama gautos lėšos negali būti išieškomos, tačiau neanalizavo iš pareiškėjo išieškotų lėšų pobūdžio. Todėl Komisija pripažino, kad inspekcija nepagrįstai nevertino reikšmingų ginčui faktinių aplinkybių.

Pareiškėja kreipėsi į Kauno miesto administraciją prašymu piniginei socialinei paramai gauti – prašė skirti būsto šildymo išlaidų kompensaciją, karšto vandens išlaidų kompensaciją ir geriamojo vandens išlaidų kompensaciją. Komisijos vertinimu, skundžiamame sprendime nebuvo nurodyta išsamių ir aiškių motyvų prašomos kompensacijos neskyrimo priežastims pagrįsti. Todėl neįvardijus kurių reikalavimų neatitinka pareiškėja ir neatskleidus kokie faktiniai duomenys ar konkretūs apskaičiavimai rodo minėtus neatitikimus, yra eliminuojama galimybė pareiškėjai suprasti skundžiamo sprendimo tiek teisinį, tiek faktinį pagrindą. Sprendime nebuvo aiškiai išdėstyti motyvai, nurodyti teisiškai reikšmingi faktai bei nenurodytos konkrečios teisės normos, kuriomis atsakovė vadovavosi priimdama skundžiamą sprendimą. Dėl to Komisija šį sprendimą panaikino.

Pareiškėjas skundu kreipėsi į Panevėžio aplinkos apsaugos inspekciją dėl kaimyniniame sklype augančių medžių (apie 1 m nuo ribos), kurie užstoja šviesą. Inspekcija atliko patikrinimą, tačiau negalėjo pateikti paaiškinimų, koku teisės aktu vadovaujantis atliko patikrinimą, kokiomis konkrečiomis faktinėmis aplinkybėmis ir kokiomis konkrečiomis teisės aktų nuostatomis remiantis atsakovė priėmė administracinį sprendimą. Komisija konstatavo, kad atsakovės raštas neatitinka Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio reikalavimų ir yra naikintinas.

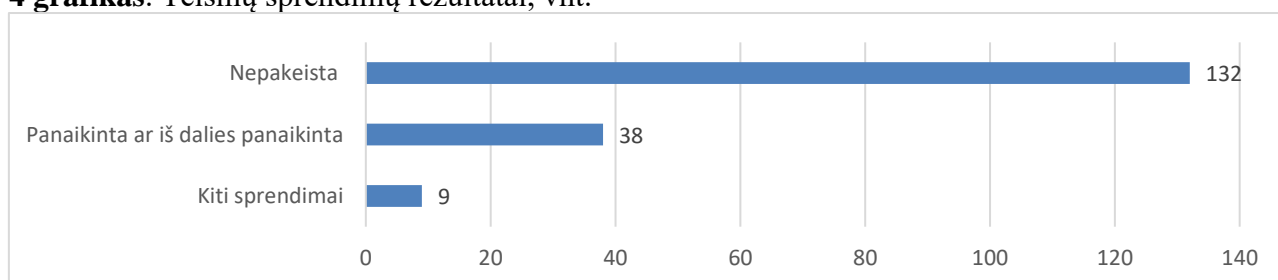
Pareiškėjas prašė Komisijos panaikinti Panevėžio miesto savivaldybės administracijos sprendimą dėl atsisakymo skirti pašalpą, nes serga sunkia liga, todėl jam reikalingas medikamentinis gydymas; kartu su prašymu pateikė pinigų priėmimo kvitus apie patirtas išlaidas. Komisija, išnagrinėjusi ginčui aktualų teisinį reglamentavimą bei įvertinusi bylos šalių pateiktus rašytinius įrodymus, nusprendė, kad atsakovė, teisės aktų pagrindu būdama įgaliota spręsti dėl tikslinės pašalpos skyrimo asmenims, neįvertino visų pareiškėjo patirtas išlaidas vaistams įsigyti pateiktuose dokumentuose (mokėjimo kvituose) nurodytų vaistų bei dėl jų įsigijimo pareiškėjo patirtų išlaidų, kas iš esmės turėjo įtakos pareiškėjo teisės į socialinės paramos gavimą tinkamam įgyvendinimui. Komisija nusprendė panaikinti administracijos sprendimą kaip nepagrįstą.

Pažymėtina, kad kiekvienas viešojo administravimo subjektas, dėl kurio individualaus administracinio akto ar neveikimo buvo priimti sprendimai, turėjo galimybę įvertinti Komisijos sprendimuose nurodytas aplinkybes, pateiktus argumentus, motyvus, teisinį reglamentavimą ir prireikus inicijuoti teisės aktų pakeitimus.

Dėl Komisijos priimtų sprendimų 2023 m. administraciniais teismams buvo pateikti 184 skundai (dėl 145 sprendimų skundus pateikė pareiškėjai, dėl 38 sprendimų skundus pateikė atsakovai, dėl 1 sprendimo skundą pateikė pareiškėjas ir atsakovas) arba 10 proc. visų Komisijos 2023 m. priimtų skundžiamų sprendimų.

Komisija 2023 m. gavo iš viso 179 įsiteisėjusius teismų sprendimus. Administraciniai teismai 132 Komisijos sprendimų (74 proc.) nepakeitė, 35 Komisijos sprendimus panaikino, 3 panaikino iš dalies, 9 atvejais priimti kiti sprendimai. Teismų panaikinti sprendimai sudaro 2 proc. nuo visų Komisijos priimtų sprendimų. Šie duomenys rodo, kad teismai didžiąją dalį Komisijos priimtų sprendimų vertina kaip pagrįstus ir teisėtus.

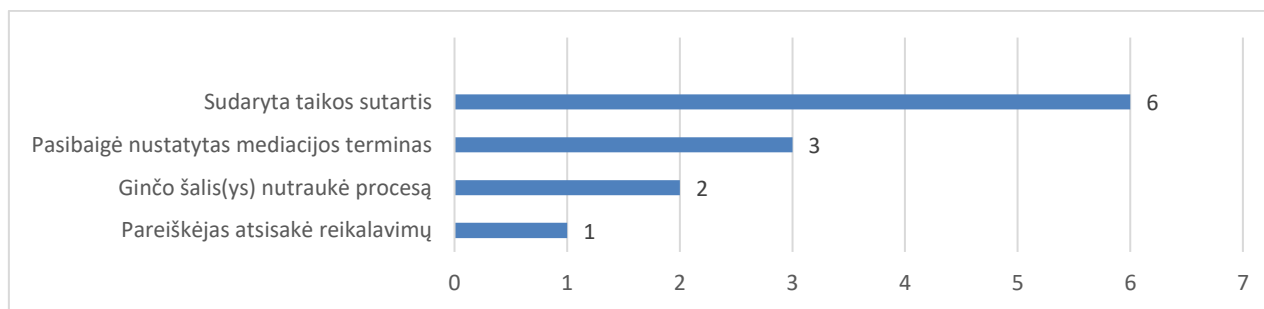
4 grafikas. Teismų sprendimų rezultatai, vnt.

Komisija, siekdama užtikrinti kokybišką ir efektyvią Komisijos veiklą, visais ataskaitiniais metais skatino ginčus spręsti taikiu būdu. Tuo tikslu priėmus nagrinėti skundą, ginčo šalims rašytiniu pranešimu visuomet buvo siūloma nuo 2021 m. atsiradusi galimybė pagal IAGNTĮ nuostatas ginčą spręsti taikant mediaciją bei galimybė sudaryti taikos sutartį.

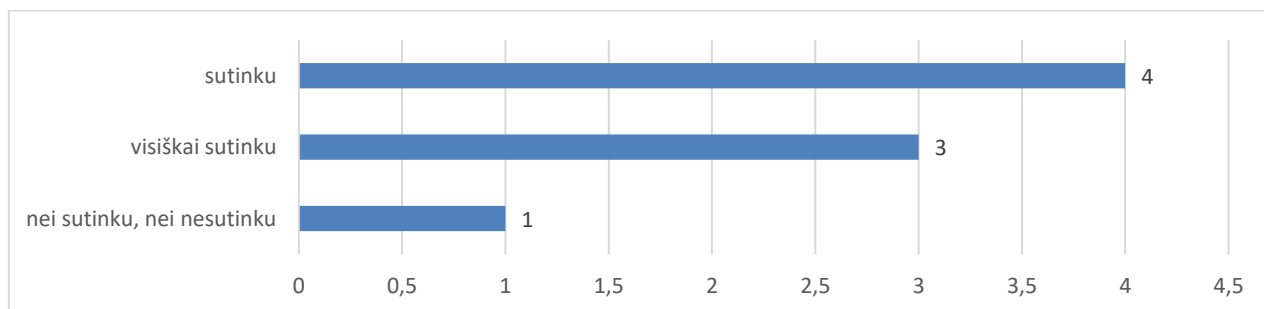
2023 metais vyko 16 mediacijos procesų, iš jų 12 buvo baigti (2022 metais buvo baigti 10 mediacijos procesų). Iš 12 mediacijos procesų 6 atvejais procesas pasibaigė taikos sutarties tarp šalių sudarymu, 3 atvejais pasibaigė nustatytas mediacijos terminas, 1 atveju pareiškėjas atsisakė reikalavimų ir 2 atvejais ginčo šalys nutraukė procesą.

5 grafikas. Mediacijos rezultatai, vnt.

Siekdama gerinti mediacijų kokybę, Komisija teikė mediacijos šalims užpildyti anoniminį klausimyną. 2023 m. apklausoje dalyvavo 8 respondentai (2 pareiškėjai, 2 pareiškėjų atstovai ir 4 atsakovų atstovai). Net 7 respondentai atsakydami į klausimą „Bendrai vertinant mediacijos kokybę buvo aukšta“ pažymėjo atsakymą „visiškai sutinku“ ir 1 „sutinku“. Taip pat net 7 respondentai atsakė, jog mediacijos sesijų trukmė buvo tinkama, o mediatorius kalbėjo aiškiai ir suprantamai. Svarbu paminėti, kad net 6 respondentai paminėjo, jog mediacija buvo naudinga, respondentas jautėsi saugus ir savimi pasitikintis, jie galėtų rekomenduoti mediaciją savo artimiesiems ir pažįstamiems bei prireikus vėl sutiktų pasinaudoti mediacijos paslauga. Kad mediacija padėjo rasti priimtina sprendimą „visiškai sutinku“ atsakė 3 respondentai, „sutinku“ – 4, „nei sutinku, nei nesutinku“ – 1.

6 grafikas. Mediacijos, kaip priemonės sprendimui rasti, vertinimas, vnt.

Taigi, Komisija įvykdė pagrindinį veiklos tikslą – užtikrino asmens teisę į nepriklausomą, veiksmingą ir efektyvų ikiteisminį administracinių ginčų nagrinėjimą, prioritetą teikiant šalių sutaukinimui. Komisija iš esmės pasiekė veiklos tikslo poveikio rodiklio reikšmę bei sėkmingai

prisidėjo vykdamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos 186 punkte ir 195.2 papunktyje numatytas užduotis užtikrinti ikiteisminį ginčų nagrinėjimą ir skatinti mediaciją bei mažinti teismams tenkantį darbo krūvį.

Komisija ataskaitiniais metais užtikrino sklandų asmenų skundų nagrinėjimą, skatino administracinių ginčų sprendimą mediacijos būdu. Komisijos priimtų įsiteisėjusių sprendimų skelbimas Komisijos interneto svetainėje sudarė sąlygas visuomenei susipažinti su šiais sprendimais bei skatinti ikiteisminio ginčų nagrinėjimo plėtrą, užtikrinti Komisijos veiklos viešumą, skaidrumą ir atvirumą.

Siekdama gerinti darbo organizavimą ir atliepti visuomenės poreikius, Komisija sudarė sąlygas interneto svetainėje asmenims pateikti atsiliepiamus dėl aptarnavimo kokybės. Komisija užtikrino informacinių technologijų naudojimą visame ginčų nagrinėjimo procese, bendradarbiavo su mokymo ir mokslo įstaigomis dalijantis patirtimi, gerąja praktika ir žiniomis. Ataskaitiniais metais komisija sėkmingai vykdė tęstinę veiklą ir tuo prisidėjo prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo.

Komisijos pirmininkas

Žydrūnas Plytnikas